

Beantwoording 1^e termijn Algemene Beschouwingen

Portefeuillehouder burgemeester Bob Vostermans

Er wordt een aantal vragen gesteld die over de begroting en het proces er omheen. Dit proces is voortdurend in beweging. Door fluctuaties in taakstellingen of ambities, maar ook door financiële risico's die daarmee samenhangen. Daarnaast speelt de onbetrouwbaarheid van de Rijksoverheid als beheerder van het Gemeentefonds hierin een rol. Het is aan de gemeente om in dit financiële krachtenveld koers te houden. De financiële doelstelling is een meerjarige structurele realistische robuuste begroting.

De afgelopen begrotingen heeft de gemeente stappen gezet om de afhankelijkheid van de reserves te verminderen. Het saldotekort 2020 heeft voor versnelde ombuiging gezorgd. Denk hierbij aan het herstelplan. In de berap light 2021 zie we hiervan de eerste positieve effecten.

De fracties hebben begrijpelijkerwijs nog vragen over de voorliggende begroting.

De vragen en opmerkingen van de fracties worden per thema (niet per fractie) behandeld.

Begroting algemeen

SamenVerder vraagt of het college de begroting gebruikt om beleid aan te passen. De begroting is wél richtinggevend en we reserveren geld om invulling te geven aan ons beleid. Bij de invulling van het beleid kan het voorkomen dat we afwijken van datgeen wat in de begroting is voorgesteld (afwijking op de 2e w-vraag), maar daarin nemen we de raad mee. Dit doen we via een separaat voorstel of via de p&c-cyclus.

SamenVerder noemt ook de afname van de reserves en voorzieningen in afgelopen jaren, maar wil de voorgestelde jaarlijkse aanvulling aan de reserve van € 350.000 schrappen. Het is juist dat de reserves in een te hoog tempo zijn afgenomen. Denk aan inzet voor het tekort op het Sociaal Domein in 2020 en een tekort op Oppe Brik en de Parklaan. Tegelijkertijd moeten we ons realiseren dat we als gemeente geen overvloedige middelen op de plank moet laten liggen. Dit is geld van en voor de

gemeenschap. Tegelijkertijd moeten we zorgen dat we voldoende reserves aanhouden, m.n. om tegenvallers op te vangen. In deze begroting zorgen we voor een evenwichtige reservepositie.

De Beeselse Lijst roept op tot het toevoegen van een lijst met openstaande moties bij de behandeling van de gemeentelijke begroting. Het college zegt dit toe. Sterker nog, het college onderzoekt de mogelijkheid om dit in de p&c-cyclus te integreren.

Samen Verder vraagt naar de mogelijkheid om met een voorstel voor een bestuursrapportage nieuwe stijl te komen. We zijn gestart met een onderzoek naar de doorontwikkeling van de p&c-cyclus. Het ZBB is daar een voorbeeld van, maar we willen er vooral voor zorgen dat we een duidelijk beeld krijgen van de structurele p&c-cyclus. Uw suggestie om de 2^e berap naar voren te halen nemen we mee in dit onderzoek, we zijn daar zelf ook voorstander van.

De VLP stelt de vraag wanneer het college de concept begroting heeft ontvangen. Het college heeft het 1^e concept ontvangen tijdens de week van de begroting, week 37.

OZB

De aanvullende ozb verhoging is voor zowel Samen Verder als voor de VLP een belangrijk punt.

Het is begrijpelijk dat er weerstand is op dit vlak. Het verhogen van deze ozb (totale meeropbrengst 238k) hebben we echter weloverwogen in de voorliggende begroting doorgevoerd. Zoals door uw raad ook eerder is onderkend, willen en moeten we minder afhankelijk worden van inkomsten vanuit het Rijk. Ook hebben we met uw raad onder andere tijdens het perspectiefgesprek gesproken over de overgang van risicovol naar robuust begroten. We waren het met elkaar eens dat het risicovol ramen tot de verleden tijd moest behoren en dat onze reservepositie weer op orde moest komen. Ons voorzieningenniveau is, zeker in vergelijking met andere gemeenten, nog altijd hoog. Met de verhoging van de ozb kunnen we dit hoge voorzieningenniveau in stand houden en creëren we meer financiële slagkracht onder andere bij onverwachte tegenvallers. Daarnaast zagen we dat we als Beesel nog steeds de laagste belastingdruk hadden in Limburg. Dit tezamen maakt het voor

ons gerechtvaardigd om deze ozb-verhoging door te voeren. De motie van de Beeselse Lijst met betrekking tot de ozb zien we overigens graag tegemoet.

Aanvullen reserves

De OZB verhoging en het aanvullen van de reserves zijn twee verschillende dingen.

De aanvulling van onze investeringsreserve vanuit de reserve Oppe Brik is een eenmalige aanvulling. Een robuuste begroting houdt echter ook in dat we structureel onze reservepositie op orde houden, waardoor een eenmalige aanvulling, zoals hierboven beschreven, niet meer nodig is. De storting van de 350K betreft de structurele aanvulling, waarmee we ook in onze reservepositie meer robuustheid aanbrenge

De VLP geeft aanvullend hierop aan dat we onze reserves eventueel nog meer kunnen aanvullen met de mogelijk aanvullende Rijksmiddelen over de jaren 2023 tot en met 2025.

Dat is inderdaad een optie, daar heeft u helemaal gelijk in. Het is ook iets waar we zelf over hebben nagedacht. Aangezien op dit moment echter nog niet zeker is dat we deze middelen ook daadwerkelijk gaan ontvangen, kunnen wij hier op voorhand nog niet in mee gaan. Ook het vrij laten vallen van bruteringsreserves (waarmee we € 222.000 aan kapitaallasten dekken) lijkt ons op dit moment onverstandig. Met de vrijval van de bruteringsreserve Oppe Brik hebben we ruim € 5,5 miljoen aan onze investeringsreserve toe kunnen voegen. Hiervoor moesten we echter wel ruimte vinden om de € 150.000 aan kapitaallasten van dit project in de begroting structureel te dekken. Wanneer we de overige bruteringsreserves ook vrij zouden laten vallen, wat op zich altijd mogelijk is, zou dit een extra aanvulling op onze investeringsreserve zijn van € 5,0 miljoen. Hier staat dan echter wel tegenover dat we voor € 222.000 aanvullende ruimte in onze begroting moeten vinden om deze kapitaallasten te dekken.

Omdat we in de begroting ook een structurele toevoeging van 350K aan onze investeringsreserve hebben opgenomen, en op die manier een robuustere reservepositie creëren, vinden wij het op dit moment niet noodzakelijk om de

reservepositie nog meer aan te vullen en daarmee onze begroting extra te belasten. Wanneer echter in de toekomst een aanvulling van onze investeringsreserve noodzakelijk blijkt, dan zullen we de door de VLP voorgestelde optie zeker opnieuw overwegen.

ZBB

Het CDA vraagt naar de nut en noodzaak van het ZBB-traject.

Uit het resultaat over 2020 bleek dat we onvoldoende zicht hadden op onze doelen en prestaties en dat we financieel te weinig grip hebben gehad. Naar aanleiding hiervan hebben we in 2021 het herstelplan opgesteld. Los van het feit dat we dankzij dit plan al meer grip op onze financiën hebben gekregen, blijkt uit diverse benchmarks dat we op een aantal onderdelen flink uit de pas lopen ten opzichte van vergelijkbare gemeenten. Met Zero Based Budgeting gaan we terug naar de basis. We gaan niet uit van bestaande budgetten of regelingen, maar stellen we de fundamentele vraag hoeveel uren en geld er per se nodig zijn om de gewenste activiteiten uit te voeren. Door deze analyse krijgen we een duidelijk beeld waar het minder, of wellicht ook meer, kan en welke taken we ook niet meer gaan uitvoeren. In feite beginnen we met een blanco huishoudboekje, waarbij elke uitgave opnieuw tegen het licht wordt gehouden. Anders dan waar we in het verleden alleen maar voortborduurden bijstuurden en op de bestaande begroting.

Subsidies

De fractie van de VLP geeft aan het goed werk te vinden dat er ruim 600.000 euro aan subsidies toegezegd zijn. Ik ben blij dat het opgevallen is dat we ons stinkende best doen om extra middelen te genereren, in welke vorm dan ook. Daar blijven we ons ook de komende jaren voor inzetten. In het kader van realistisch begroten hebben we echter alleen de extra inkomsten opgenomen waarvan we zeker zijn dat we die ook daadwerkelijk ontvangen.

In 2021 hebben we ruim € 600.000 aan extra middelen binnen gehaald als bijdrage van derden aan investeringsprojecten. Hiervan profiteert de gemeentelijke begroting

in de komende 30 á 40 jaar in de vorm van lagere afschrijvingslasten, maar het kan niet 1 op 1 als opbrengst in de exploitatie worden opgenomen in het lopende jaar.

K80

De VLP geeft aan dat de rol van de K80 groeit. De fractie van de VLP verwacht in 2022 de eerste resultaten te zien. Denk daar bijvoorbeeld aan het naar binnen halen van subsidies voor lokale politieke partijen, gelijkwaardig aan de subsidies voor de landelijke politieke partijen.

De K80 is met name bedoeld om de belangen van de kleine gemeenten te behartigen. Een voorbeeld hiervan is het Gemeentefonds. De K80 maakt zich onder andere hard voor een eerlijke verdeling van dit fonds.

De K80 heeft in 2021 al een enorme sprong gemaakt. Veel van de resultaten die we boeken zijn niet altijd direct financieel zichtbaar, maar maken wel degelijk verschil. Via de K80 kunnen we het geluid van kleine gemeenten aan lobbytafels gemeentefinanciën laten horen of inbrengen bij het ministerie als het gaat om de omgevingswet. De bundeling van krachten heeft al geleid tot uitstel van de opschalingskorting. We zijn een volwaardige partner!

Begin 2022 richten we de K80 officieel op. Beesel is gastheer, wat mij persoonlijk erg trots maakt. Samen met alle leden van de K80 bepalen we de verdere lobby inzet op basis van een gezamenlijke agenda en doelen.

Personeelsverloop en openstaande vacatures

De fractie van de VLP is bezorgd over het hoge personeelsverloop en openstaande vacatures. Door Corona wordt er veel thuisgewerkt. Gevolg is wel dat de afstand tussen de burgers en de ambtenaren te groot aan het worden is. De fractie van de VLP is van mening dat daar iets aan gedaan moet worden. Het gemeentelijk apparaat moet geen ver van mijn bed show gaan worden, maar zichtbaar in alle kernen aanwezig zijn. Ook doet de VLP een suggestie voor een tevredenheidsonderzoek.

Eerst het personeelsverloop. In 2022 hebben we meer nieuwe collega's mogen ontvangen dan collega's waar we afscheid van genomen hebben. Niet elke nieuwe

ambtenaar is een opvolger van een vertrekkende ambtenaar. Het personele verloop in 2022 is 12,5% en is op te delen in een aantal onderdelen. 50% heeft een andere baan gevonden en de andere 50% is met pensioen gegaan. Ook hebben we interne mobiliteit gezien. Van invloed is de organisatieontwikkeling die in het koersdocument genoemd is. Daardoor zie je 2 ontwikkelingen. Mensen die met (vervroegd) pensioen gaan en door inspanningen die we doen om de juiste mensen op de juiste plaats te krijgen. Daardoor nemen we soms afscheid en gaan ook medewerkers naar een andere plek binnen de organisatie.

We hebben in 2021 vooralsnog geen vacatures niet kunnen invullen, wel hebben we meer creativiteit gebruikt om een aantal vacatures vervuld te krijgen en moeten we ook erkennen dat het lastiger is dan een aantal jaren geleden. Daarom kijken we in 2022 opnieuw naar de onderdelen die gerelateerd zijn aan een **goed werkgever** zijn, inclusief de arbeidsmarktcommunicatie.

Het verder af staan van de burger door corona is wel een herkenbaar punt. Net als bij college, maar vast ook raadsleden, hebben we daar allemaal de beperkingen van ervaren. Wel is het thuiswerkbeleid van de gemeente Beesel al van voor de coronatijd goed en flexibel te noemen. Personeel krijgt de ruimte en wordt gefaciliteerd in een goede thuiswerkplek. We zien dat niet als een reden voor verloop.

In de begroting van 2020 hebben we binnen het programma overhead genoemd wat we willen doen om een sterk team Beesel te krijgen. Dit project behelst mede een onderzoek naar de personeelstevredenheid, gezien vanuit de inzetbaarheid en het ontwikkelperspectief van iedere individuele medewerker. Het project geeft als resultaat een individuele rapportage per medewerker en een totale rapportage waarop wij als organisatie ons personeelsbeleid kunnen evalueren en evolueren. Dit loopt op dit moment bij de teams van de onderhoudsdienst. De rest van de organisatie volgt in januari 2022.

Gemeente in Gemeenschap

Het CDA geeft aan dat omkijken naar elkaar en naar de gemeenschap belangrijk is. Het CDA spreekt de hoop uit dat juist groepen uit de gemeenschap elkaar vinden,

ontmoeten en elkaar versterken en roept op om als gemeente deze partijen bij elkaar te brengen.

De VLP is van mening dat de afstand tussen burgers en ambtenaren te groot aan het worden is door het vele thuiswerken; het gemeentelijk apparaat moet juist zichtbaar in alle kernen aanwezig zijn. De VLP roept op om met een plan te komen hoe de samenwerking verbeterd wordt.

De Beeselse Lijst geeft aan dat er de afgelopen tijd als gemeente teveel geparticipeerd is, wat leidt tot oponthoud en besluiteloosheid. Dit wordt aangehaald bij woningbouw (met name in de kern Beesel) en bij het project nieuwe school.

Het onderwerp Gemeente in Gemeenschap en samenwerking tussen inwoners, partijen en gemeente komt daarmee bij alle fracties aan de orde.

Wij zetten ons in om een gemeente in gemeenschap te zijn. We zetten de mens centraal, gaan in gesprek, leveren maatwerk, leven ons in, managen verwachtingen en zorgen dat iedereen mee doet. We zoeken, zoals het CDA aangeeft, naar de goede en kansrijke verbindingen met onze inwoners en partners.

Dit is een continu groei- en leerproces. Intern voor de organisatie, het college en de raad, en ook extern. Vanzelfsprekend gaat een leerproces met vallen en opstaan, maar dat we stappen in de goede richting zetten, staat voor ons als een paal boven water. Het door de Beeselse Lijst benoemde teveel aan participatie, is naar onze mening niet aan de orde. Ja, participatie kost zeker tijd aan de voorkant van een traject, maar levert zoveel meerwaarde op voor kwaliteit en gedeelde verantwoordelijkheid.

De stappen die we op korte termijn zetten op het gebied van Gemeente in gemeenschap zijn de volgende. We werken samen met partijen en de Kernoverleggen aan een leidraad die ons kan helpen bij het bepalen van de verwachtingen bij het ophalen van wensen en behoeften in de kernen. De afspraken die we maken, helpen ons bij toekomstige trajecten. Begin 2022 ontvangt u informatie hierover.

Communicatie

De fractie van Samen Verder benoemt de signalen van slechte communicatie. De

opmerking is tweeledig. Enerzijds gaat het over communicatie binnen regulier werk. Uw fractie benoemt 'niet terugbellen, servicelening onder de maat, u noemt hier specifiek het sociaal domein en ruimtelijke ordening. Wethouder Jacobs komt hier op terug in zijn reactie.

Een ander deel van uw opmerking gaat over open en transparante communicatie in het algemeen en u haalt daar twee onderwerpen bij aan, namelijk de kermis en de wegafsluitingen.

Allereerst.. ik snap dat de kermis voor veel teleurstelling heeft gezorgd en ik vind, achteraf gezien, ook dat we daar andere keuzes hadden kunnen maken.

Maar ik wil ook even wijzen op zaken waar het wel goed gaat en waar we stappen zetten. Want in mijn ogen hebben we wel iets gedaan met de suggestie van SamenVerder van vorig jaar, om meer en persoonlijke boodschappen te brengen op gepaste momenten. Denk daarbij aan de Hoog Water crisis, waar social media juist hele positieve reacties liet zien, zelfs bijna alleen maar positieve reacties waar het over de communicatie gaat.

Ook over corona zijn we met onze inwoners en ondernemers in gesprek. Ze weten ons te vinden, maar we bezoeken ze ook proactief en persoonlijk en helpen ze met vragen of onduidelijkheden.

Bij andere projecten stemmen we werkvorm en boodschap steeds beter af op de betreffende doelgroep. Denk aan een wooncafé waar we niet meer alleen zenden, maar waar we tegemoet komen aan een behoefte van inwoners. De transitievisie warmte die samen met een gemêleerde groep inwoners en ondernemers wordt opgesteld, enz. De verbetering van het centrum is ook een project dat de nodige aandacht trekt in onze gemeente. Met betrokken inwoners en ondernemers wordt veelvuldig gecommuniceerd, op maat en via kanalen die aansluiten bij de behoefte van de doelgroep.

U vraagt hoe we dit nog verder oppakken. Een belangrijke stap daarin is het creëren van een stabiel team communicatie. Daar werd in het verleden veel ingehuurd, waar de inzet vervolgens eerder naar de crisis en ad hoc zaken ging dan in de ontwikkeling van de communicatie.

Daar zit nu een vast team met expertise en ervaring. Een van de speerpunten voor het komende jaar is onder andere het versterken van de externe communicatie, door iedereen in de organisatie. Beter weten wat er speelt, inspelen op belangen en

behoefte en collega's helpen om meer volgens de Gemeente in Gemeenschap visie te werken en te communiceren.

Team Communicatie is daarin een aanjager en vliegwiel, maar iedereen communiceert, dus dat gaat niet over 1 nacht ijs.

750 jaar Beesel

De Beeselse Lijst haalt nog een ander punt aan, namelijk het 750 jarig bestaan van Beesel. Wij zien dit ook als een heuglijk moment en omarmen de oproep van de Beeselse Lijst om hier iets moois van te maken.

Zichtbaarheid BOA's

Het CDA vraagt naar de zichtbaarheid van de BOA's. Vanwege het wegvallen van onze BOA en het feit dat de prioriteiten van de BOA's de afgelopen tijd op het gebied van toezicht op de coronamaatregelen hebben gelegen, zijn de BOA's minder zichtbaar geweest. Verder bestaat er ook een verband tussen onze beschikbare BOA capaciteit en de zichtbaarheid van de BOA's in de dorpskernen. We hebben de beschikking over 1 FTE aan BOA capaciteit. Als gevolg van het feit dat BOA's in duo's werken, zijn de BOA's 2 dagen per week werkzaam in onze gemeente. We hebben met Venlo afspraken gemaakt over de inkoop en inzet van BOA capaciteit. Venlo heeft 5 BOA's geworven wat de onderlinge vervangbaarheid vergroot. Vanaf 1 november is er weer tenminste 2 dagen BOA capaciteit in onze gemeente en zal de zichtbaarheid weer toenemen.